

Міністерство освіти і науки України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра видавничої справи

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
О.Б. Жильцов
2016 року

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
Історія світової видавничої справи

напрямок підготовки 6.030303 Видавнича справа та редагування

галузь знань 0303 Журналістика та інформація

Інститут журналістики

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 1402
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
№ _____ м _____ 20 16 р.

2016 – 2017 рік

Робоча програма «Історія світової видавничої справи» для студентів за напрямом підготовки 6.030303 «Видавнича справа та редагування», галузі знань 0303 «Журналістика та інформація», 2016 року- 24 с.

Розробник: Поліщук Тетяна Ігорівна, викладач кафедри видавничої справи

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри видавничої справи

Протокол від: "2" вересня 2016 року № 1

Завідувач кафедри видавничої справи

 (Масімова Л.Г.)

Структура програми типова

Години відповідають робочому навчальному плану

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

 (Росінська О.А.)

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Структура програми навчальної дисципліни.....	6
I. Опис предмета навчальної дисципліни.....	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни.....	7
III. Програма	
<i>Змістовий модуль I</i>	8
<i>Змістовий модуль II</i>	9
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Історія світової видавничої справи».....	11
V. Плани семінарських занять.....	12
VI. Завдання для самостійної роботи.....	14
VII. Система поточного та підсумкового контролю.....	16
VIII. Методи навчання.....	19
IX. Методичне забезпечення курсу.....	20
X. Завдання до модульних контрольних робіт	20
XI. Рекомендована література	
<i>Основна</i>	22
<i>Додаткова</i>	22
Інформаційні ресурси.....	23

Пояснювальна записка

Дисципліна „Історія світової видавничої справи” є базовою нормативною для напряму підготовки „Видавнича справа та редагування”. Читається в 6 семестрі III курсу та завершується у 7 семестрі IV курсу. Обсяг дисципліни на IV курсі становить - 3 кредити, в тому числі 28 години аудиторних занять - з яких 14 годин лекцій, 14 годин семінарських занять; 40 години самостійної роботи та 4 години модульної роботи. У 7 семестрі IV курсу студенти завершують вивчення дисципліни екзаменом.

Мета навчальної дисципліни є вивчення історії світової видавничої справи від виникнення писемності, зародження рукописних шкіл, вивчення шедеврів давнього письма та письма епохи середньовіччя, винайдення друкарського верстата та розповсюдження друкарства у світі, розвиток видавничої справи, зародження періодичних видань, сучасний стан видавництва у світі.

Отже, головною метою стає вивчення історії світової видавничої справи у контексті подвійного розвитку книгарства у світі – і як матеріальної складової, і як духовної та культурної спадщини людства.

Завдання навчальної дисципліни „Історія світової видавничої справи”:

- простежити історичні витоки та суспільно-політичні передумови розвитку писемництва та рукописання в світі;
- виокремити основні етапи становлення та розвитку друкарства;
- дослідити вплив суспільно-політичних обставин на друкарську справу та інші видавничі процеси;
- висвітлити обставини побутування випущених у різні історичні епохи знакових за змістом і оформленням видань, їх вплив не лише на окремих особистостей, й на суспільні процеси, що відбувалися під впливом такого побутування в конкретну історичну епоху;
- надати студентові можливість опрацювати та освоїти певний масив джерельних та документальних текстів, у якому історія світової видавничої справи базується, переважно, на архівному матеріалі.

Об’єктом навчальної дисципліни „Історія світової видавничої справи” є редакторська та видавнича діяльність фахово підготовлених спеціалістів у контексті творення, вдосконалення, друкування та поширення різних видів друкованої продукції.

Предметом історії видавничої справи є цілісна картина створення, поширення, використання тих чи інших видів видавничої продукції, переважно книги та результати їх функціонування, а також тематика різних видів видань, особливості їх редакційно-видавничої підготовки в різні періоди розвитку друкарства в світі.

Вимоги до знань та умінь

Студент повинен знати:

- основні історичні етапи та провідні осередки розвитку друкарства в світі та Україні;
- визначні пам’ятки світової видавничої справи – рукописні та друковані книги, що найбільше вплинули на суспільну свідомість та цивілізаційний поступ людства;

- основні віхи та особливості діяльності визначних видавців, редакторів, друкарів;
- проблемно-тематичний репертуар книговидавництва, що найбільше був вжитим серед читачів у різні історичні епохи;
- фундаментальні дослідження з історії видавничої справи зарубіжних та українських дослідників.

Студент повинен уміти:

- оперувати поняттями та термінами з історії видавничої справи;
- використовувати досвід кращих попередників фаху в структуруванні та редагуванні сучасних видань;
- узагальнювати пізнавальні й повчальні факти з історії видавничої справи;
- самостійно й результативно проводити бібліографічний пошук необхідних видань в бібліотечній та електронній базах даних.

Система контролю знань. Навчальна дисципліна „Історія світової видавничої справи” оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається 2 модулів.

Форми поточного контролю:

- усна відповідь на семінарському занятті;
- доповнення на семінарському занятті;
- тести за вивченими темами;
- самостійна робота за додатковою тематикою.

Модульний контроль: 2 модульні підсумкові роботи.

Підсумковий контроль у формі іспиту по завершенню вивчення дисципліни на IV курсі.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. Опис предмета навчальної дисципліни

Предмет: закономірності виникнення, розвитку і удосконалення друкарської справи, тематика різних видів видань, особливості їх редакційно-видавничої підготовки в різні періоди розвитку друкарства в світі.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3 Змістових модулів – 2 Загальний обсяг дисципліни (години) – 108 Тижневих годин – 2	Галузь знань 0303 «Журналістика та інформація» Напрямок підготовки 6.030303 «Видавнича справа та редагування» Освітньо-кваліфікаційний рівень: «бакалавр»	Нормативна Рік підготовки: 4-й Семестр: 6-й Аудиторні заняття: <i>28 годин,</i> з них: лекції (теоретична підготовка): <i>14 годин</i> семінарські заняття: <i>14 годин</i> Модульні контрольні роботи: <i>4 годин</i> Самостійна робота: <i>40 години</i> Екзамен – 36 год.

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назва теми	К-сть годин				
		Л	Сем	С.р.	Інд.	МК
Змістовий модуль 1. Книгодрукування в XIX початку XX століття.						
1	Видавнича справа Східної і Центральної Європи XIX століття (на приклада Польщі, Білорусі та Росії).	2				
2	Книговидавнича галузь у Західній Європі XIX століття (на прикладах Великої Британії, Франції та Німеччини).	2				
3	Книгодрукування в Росії і Білорусі XIX століття.		2	6		
4	Видавничий комплекс Сполучених Штатів Америки та Канади XIX століття.	2				
5	Книговидавнича галузь в Західній Європі у кінці XIX століття.		2			
6	Вплив науково-технічного прогресу на друкарську справу у кінці XIX початку XX ст.	2		6		
7	Внутрішня структура і оздоблення видань.		2	8		
8	Разом:	36	8	6	20	2
Змістовний модуль 2. Розвиток видавничої справи у XX початку XXI ст.						
1	Видавнича справа Східної і Центральної Європи XX ст. (на приклада Польщі, Білорусі та Росії).	2				
2	Книговидавнича галузь в Західній Європі.		2			
3	Міжнародні книжкові ярмарки і форуми.	2		8		
4	Канали книгорозповсюдження.		2	6		
5	Сучасний стан світового книговидання.	2				
6	Видавнича справа у країнах Сходу.		2			
7	Сучасний стан світового книговидання.		2	6		
8	Разом:	36	6	8	20	2
	Семестровий контроль	36				36
	Разом:	108	14	14	40	4/36

III. ПРОГРАМА

Змістовий модуль I. Книгодрукування в XIX початку XX ст.

Лекція 1.1. Видавнича справа Східної і Центральної Європи XIX століття (на прикладі Польщі, Білорусі та Росії). (2 год.)

Видавнича і поліграфічна промисловість Польщі у XIX ст.: основні тенденції, специфіка системи книговидавання та книгорозповсюдження, видання за цільовим призначенням, види видавництва. Тенденції видавничого комплексу Білорусії XIX ст. Державна політика книговидавання у Східній Європі. Історія видавничої системи Росії у XIX ст. Організаційні аспекти книгодрукування.

Література

Основна: [2], [3]; додаткова: [6].

Лекція 1.2. Книговидавнича галузь у Західній Європі XIX століття (на прикладах Великої Британії, Франції та Німеччини). (2 год.)

Характер книговидавання Франції. Універсальні видавництва Франції: Ашетт, Пресс деля Сіте, Галлімар. Особливості Англійського друкарства. Принципи книговидавання у Великій Британії у XIX ст.: провідні осередки друкарства, характерні риси. Принципи книговидавання в Німеччині у XIX ст.: провідні осередки друкарства, характерні риси. Особливості книгорозповсюдження у XIX ст.

Література

Основна: [2], [3]; додаткова: [6], [11].

Семінар 1. Книгодрукування в Росії і Білорусі XIX століття. (2 год.)

Лекція 1.3. Видавничий комплекс Сполучених Штатів Америки та Канади XIX століття. (2 год.)

Види видавничої продукції США. Типи видавництв за специфікою продукції. Асоціація університетських видавництв. Книжкові імперії «Мак Гроу Хилл Паблікейшис Компані», «Рендом Хаус», «Вентам букс». Універсальні та спеціалізовані видавництва. Видання художньої літератури. Книжковий ринок США. Поліграфічна промисловість: традиції та новаторство.

Література

Основна: [1], [2], [8]; додаткова: [11].

Семінар 2. Книговидавнича галузь в Західній Європі у кінці XIX століття. (2 год.)

Лекція 1.4. Вплив науково-технічного прогресу на друкарську справу у кінці XIX початку XX ст. (2 год.)

Удосконалення ротаційної, тигельної машин. Фотомеханічний спосіб репродукування художніх оригіналів. Види друку (плоский, високий, глибокий). Механізація брошурувальних процесів. Технізація складального процесу. Кольоровий друк. Розвиток шрифтів та ксилографії. Розвиток мистецтва гравюри на металі.

Література

Основна: [1], [2]; додаткова: [11].

Семінар 3. Внутрішня структура і оздоблення видань. (2 год.)

Змістовний модуль 2.

Розвиток видавничої справи у XX початку XXI ст.

Лекція 2.1. Видавнича справа Східної і Центральної Європи XX ст. (на прикладах Польщі, Білорусі та Росії). (2 год.)

Видавнича і поліграфічна промисловість Польщі у XX ст.: основні тенденції, специфіка системи книговидавання та книгорозповсюдження, видання за цільовим призначенням, види видавництв. Видавнича справа Словаччини. Тенденції видавничого комплексу Білорусії XX ст. Державна політика книговидавання у Східній Європі. Поліграфія Східної Європи. Сучасна видавнича система Росії у XX ст. Організаційні аспекти книгодрукування. Географічний фактор формування видавничої політики. Тематика книжкового сектору Росії. Програма федеральної підтримки поліграфії і книговидаництва. Імпорт і експорт російської друкованої продукції. Книжковий ринок Російської Федерації: регіональні особливості.

Література

Основна: [2], [3]; додаткова: [6].

Семінар 4. Книговидавнича галузь в Західній Європі. (2 год.)

Лекція 2.2. Міжнародні книжкові ярмарки і форуми. (2 год.)

Міжнародні універсальні книжкові ярмарки. Спеціалізовані міжнародні книжкові ярмарки. Національні книжкові ярмарки і форуми. Дрібнооптові книжкові ярмарки. Міжнародна виставка-ярмарок у Лейпцигу. Міжнародний книжковий ярмарок у Франкфурті. Лондонський міжнародний книжковий форум. Міжнародний книжковий ярмарок Португалії. Міжнародна виставка дитячої книги у Болоньї. Міжнародна книжкова виставка у Чехії. Міжнародний Паризький книжковий салон. Міжнародний книжковий ярмарок ЛІБЕР. Міжнародний ярмарок “Невський Книжковий Форум”. Національна виставка-ярмарок “Книги Росії”. Московська міжнародна книжкова виставка-ярмарок. Мінська міжнародна книжкова виставка-ярмарок “Книги Білорусі”. БукЕкспо Америка.

Література

Основна: [1], [2], [8]; додаткова: [11].

Семінар 5. Канали книгорозповсюдження. (2 год.)

Лекція 2.3. Сучасний стан світового книговидання. (2 год).

Сучасні тенденції світового книговидання. Інформаційна діяльність у галузі міжнародного книговидання. Формування видавничої і маркетингової політики. Ієрархія книговидавничих країн. Інтернаціоналізація книжкового ринку. Історія видавничої справи за рубежем. Центри друкарства в Європі та США XVIII-XIX ст. Податкове законодавство в галузі книговидання. Спільне і відмінне в законах про видавничу діяльність Східної, Західної, Центральної Європи та США. Принципи світового ціноутворення. Авторське право та інтелектуальна власність.

Література

Основна: [1], [2], [8]; додаткова: [11].

Семінар 6. Видавнича справа у країнах Сходу. (2 год.)

Семінар 7. Сучасний стан світового книговидання. (2 год.)

5. Навчально-методична карта дисципліни «Історія світової видавничої справи»

Разом: 108 год., лекції – 14 год., семінари – 14 год., самостійна робота – 40 год., підсумковий контроль – 4 год., екзамен – 36 год.

Модулі	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2.			
Назва модуля	Книгодрукування в XIX початку XX ст.				Розвиток видавничої справи у XX початку XXI ст.			
Кількість балів за модуль	77 балів				87 балів			
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	
Теми лекцій	Видавнича справа Східної Центральної Європи XIX ст. (на прикладах Білорусі та Росії). (1 бал)	Книговидавнича галузь у Західній Європі XIX ст. (на прикладах Британії, Франції та Німеччини). (1 бал)	Видавничий комплекс США та Канади XIX ст.. (1 бал)	Вплив науково-технічного прогресу на друкарську справу у кінці XIX початку XX ст. (1 бал)	Видавнича справа Східної і Центральної Європи XX ст. (на прикладах Польщі, Білорусі та Росії). (1 бал)	Міжнародні книжкові ярмарки і форуми. (1 бал)	Сучасний стан світового книговидання. (1 бал)	
Семінари		Книгодрукування в Росії і Білорусі XIX століття. (1+10 балів)	Книговидавнича галузь в Західній Європі у кінці XIX ст. (1+10 балів)	Внутрішня структура і оздоблення видань. (1+10 балів)	Книговидавнича галузь в Західній Європі. (1+10 балів)	Канали книгорозповсюдження. (1+10 балів)	Видавнича справа у країнах Сходу. (1+10 балів)	Сучасний стан світового книговидання. (1+10 балів)
СР		5	5	5		5	5	5
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)				Модульна контрольна робота (25 балів)			
СК	Екзамен – 40 балів							

Разом 164 бали, коефіцієнт 2,7.

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I. Книгодрукування в XIX початку XX ст.

Семінар 1 Книгодрукування в Росії і Білорусі XIX століття. (2 год.)

План

1. Книговидання XIX ст. в Росії та Білорусі
2. Видавнича справа XIX ст.
3. Державна підтримка книговидання
4. Принципи функціонування книговидання у XIX ст.
5. Провідні осередки видавничої справи в Росії та Білорусії, Польщі

Література

Основна: [2], [3]; додаткова: [6].

Семінар 2 Книговидавнича галузь в Західній Європі у кінці XIX століття. (2 год.)

План

1. Історія книговидання Великобританії у XIX ст.
2. Сучасний стан видавничої справи Великобританії
3. Книгорозповсюдження країни
4. Історія книговидання Німеччини у XIX ст.
5. Сучасний стан видавничої справи Німеччини
6. Книгорозповсюдження Німеччини
7. Історія книговидання Франції у XIX ст.
8. Сучасний стан видавничої справи Франції
9. Книгорозповсюдження країни
10. Принципи функціонування книговидання у XIX ст.

Література

Основна: [2], [3]; додаткова: [6], [11].

Семінар 3 Внутрішня структура і оздоблення видань. (2 год.)

План.

1. Внутрішня структура й оздоблення книг у XIX–XX століттях.
2. Розвиток графіки друкарських шрифтів.
3. Ілюстрація та гравюри в друкованих книгах.
4. Успіхи європейського книгодрукування.
5. Внутрішня структура й оздоблення книжки.
6. Східнослов'янські кириличні шрифти.

Література

Основна: [1], [5]; додаткова: [6].

Змістовий модуль II. Розвиток видавничої справи у XX початку XXI ст.

Семінар 4 Книговидавнича галузь в Західній Європі. (2 год.)

План

1. Стан видавничої справи Великобританії на початку XXI ст.
2. Книгорозповсюдження країни Західної Європи.
3. Історія книговидання Німеччини на початку XXI ст.
4. Стан видавничої справи Франції на початку XXI ст.
5. Принципи функціонування книговидання у кінці XIX поч. XX ст.
6. Організація процесу книговидання в XX ст.

Література

Основна: [2], [3]; додаткова: [6], [11].

Семінар 5 Канали книгорозповсюдження. (2 год.)

План

1. Оптова торгівля
2. Роздрібна торгівля
3. Інтернет магазини
4. Книжкові клуби

Література

Основна: [1], [2], [8]; додаткова: [11].

Семінар 6 Видавнича справа у країнах Сходу. (2 год.)

План.

1. Видавнича справа Японії.
2. Розвиток книгодрукування в Китаї та Індії.
3. Особливості книгодрукування та книго розповсюдження в країнах Сходу (ОАЄ, Саудівська Аравія, Ліван).

Література

Основна: [2], [5]; додаткова: [9].

Семінар 7

Сучасний стан світового книговидання. (2 год.)

План

1. Тенденції світового книговидання
2. Бестселер як форма читацького стереотипу
3. Тенденції світового книгорозповсюдження
4. Державна підтримка книговидання

Література

Основна: [1], [2], [8]; додаткова: [11].

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів.

Самостійна робота студентів – один з основних засобів оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від аудиторних навчальних занять. Упровадження в практику навчальної програми різноманітних форм самостійної роботи активно сприяє модернізації навчального процесу шляхом подолання протиріч між трансляцією знань і їх засвоєнням у взаємозв'язку теорії та практики.

Головною метою самостійної роботи є закріплення, розширення та поглиблення набутих у процесі аудиторної роботи знань, умінь і навичок, а також самостійне вивчення та засвоєння нового матеріалу під керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі.

Питання, що виникають у студентів стосовно виконання запланованих завдань, вирішуються на консультаціях, які проводять згідно з графіками, затвердженими кафедрою.

Самостійна робота студентів передбачена до кожної теми курсу, зміст якої полягає в таких положеннях:

- самостійне вивчення теоретичних, історичних і науково-практичних тем;
- самостійна робота з джерелами та літературою з метою кращого засвоєння програмного матеріалу після відвідування лекцій;
- підготовка наукових повідомлень, інформаційних довідок;
- підготовка вибіркового дослідного завдання на базі критичного огляду наукових публікацій, розроблення пропозицій щодо вирішення актуальних проблем або прогнозів за обраною тематикою;
- презентація та захист результатів виконання вибіркового дослідницького завдання на семінарському занятті.

Одним із видів самостійної роботи є опрацювання лекційного матеріалу, визначення головного в змісті лекції, засвоєння її основних моментів. При цьому не слід дослівно записувати за лектором, а своїми словами фіксувати найсуттєвіше: тему, її основні питання та положення. На сторінках конспекту

варто залишати широкі поля для додаткових поміток під час самостійної роботи над літературою.

Для систематизації отриманих знань з дисципліни до кожної наступної теми слід ретельно готуватись: систематично опрацювати матеріал попередньої лекції, рекомендовану літературу, повторювати пройдений матеріал, на який лектор посилається при викладанні нового. Якщо з певних причин лекція пропущена, її необхідно законспектувати й опрацювати самостійно, незрозумілі питання з'ясувати на консультації.

Основні види самостійної роботи студентів з дисципліни: вивчення лекційного матеріалу, опрацювання рекомендованої літератури, самоконтроль рівня засвоєння програмного матеріалу, написання рефератів.

Змістовий модуль I. Книгодрукування в XIX початку XX ст. (20 год.)

- 1.1. Назвати та охарактеризувати книготорговельні мережі однієї з країн світу. Охарактеризувати її книжкові клуби і описати їх діяльність – 6 год.
- 1.2. Визначити основні тенденції і стан видавничої справи в одній з країн Європи у XIX столітті – 6 год.
- 1.3. Написати доповідь на тему: Виставка як спосіб рекламування видавничої продукції – 8 год.

1.1. Змістовий модуль II. Розвиток видавничої справи у XX початку XXI ст. (20 год.)

- 2.1. Оцінити роботу книжкових клубів у Східній і Західній Європі, назвати спільне і відмінне і охарактеризувати основних гравців на ринку – 8 год.
- 2.2. Створити каталог книжкових виставок (країна за вибором) – 6 год.
- 2.3. Літературні премії світу і їх вплив на читацьку аудиторію – 6 год.

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи студентами, подано у вигляді табл. 6.1.

Таблиця 6.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль I. Книгодрукування в XIX початку XX ст.			
1.1. Назвати та охарактеризувати книготорговельні мережі однієї з країн світу. Охарактеризувати її книжкові клуби і описати їх діяльність – 6 год.	Семінарські заняття, модульний контроль,	5	I-V

1.2. Визначити основні тенденції і стан видавничої справи в одній з країн Європи у ХІХ столітті – 6 год.	екзамен	5	
1.3. Написати доповідь на тему: Виставка як спосіб рекламування видавничої продукції – 8 год.		5	
Змістовий модуль II.			
Розвиток видавничої справи у ХХ початку ХХІ ст.			
2.1. Оцінити роботу книжкових клубів у Східній і Західній Європі, назвати спільне і відмінне і охарактеризувати основних гравців на ринку – 8 год.	Семінарські заняття, модульний контроль, екзамен	5	VI- XI
2.2. Створити каталог книжкових виставок (країна за вибором) – 6 год.		5	
2.3. Літературні премії світу і їх вплив на читацьку аудиторію – 6 год.		5	
<i>Разом: 40 год.</i>		<i>Разом: 30 балів</i>	

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Історія видавничої справи» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип покрокової звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1	Відвідування лекцій	1	7	7
2	Відвідування (семінарських) занять	1	7	7
3	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	5	6	30
4	Робота на семінарському занятті	10	7	70
5	Модульна контрольна робота	25	2	50
6	Семестровий контроль	40	1	
Максимальна кількість балів 164				

Розрахунок: $164:60=2,7$

Студент набрав: 150 балів

Оцінка: $150:2,7= 55$ (балів за семестр + max 40 балів за іспит).

Методи контролю

Перевірка й оцінювання знань студентів здійснюється методами контролю та самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності (методи усного, письмового, практичного контролю та методи самоконтролю). Об'єктами контролю є систематичність, активність і результативність роботи студента впродовж семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни в межах аудиторних занять, а також виконання завдань для самостійного опрацювання.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять, він має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Оцінювання самостійної роботи й активності на семінарських заняттях здійснюється за такими критеріями:

1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу, який вивчається;

3) ознайомлення з базовою та додатковою рекомендованою літературою;

4) уміння поєднати теорію з практикою при розгляді конкретних ситуацій, розв'язанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, і завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і під час виступів в аудиторії, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Модульний контроль є результатом вивчення кожного модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та виконання модульної контрольної роботи. Тестові завдання для проміжного контролю знань студентів охоплюють теми, які вивчаються в межах окремих модулів. Формат тестових завдань передбачає завдання закритої форми із запропонованими відповідями (альтернативні; на відновлення відповідності частин; на порівняння та протиставлення; на визначення причинної залежності; на відтворення правильної послідовності; з множинними відповідями «правильно – неправильно»).

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на семінарських заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ вчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

Підсумковий контроль знань передбачений у формі заліку.

Таблиця 8.2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Загальні критерії оцінювання успішності студентів:

Високий (творчий) рівень компетентності.

A (90–100) = 5 (відмінно) – студент виявляє особливі творчі здібності, демонструє глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих джерелах; уміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку та розвитку, чітко й лаконічно, логічно та послідовно відповідати на поставлені запитання; демонструє вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач; переконливо аргументує відповіді.

Достатній (конструктивно-варіативний) рівень компетентності.

B (82–89) = 4 (добре) – студент демонструє міцні ґрунтовні знання навчального матеріалу; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці; вільно розв'язує практичні справи та задачі; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.

C (74–81) = 4 (добре) – студент має міцні знання навчального матеріалу; уміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; у цілому самостійно застосовувати їх на практиці; виправляти допущені помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи на підтвердження своїх думок.

Середній (репродуктивний) рівень компетентності.

D (64–73) = 3 (задовільно) – студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання та розуміння основних положень, але його знання мають загальний характер; має труднощі з наведенням прикладів при поясненні явищ і закономірностей; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких значна кількість суттєвих.

E (60–63) = 3 (задовільно) – студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні; його знання мають фрагментарний характер, має труднощі з наведенням прикладів при поясненні явищ і закономірностей; допускає суттєві помилки.

Низький (рецептивно-продуктивний) рівень компетентності.

FX (35–59) = 2 (незадовільно з можливістю повторного складання) – студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу; не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований; не вміє застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач; допускає значні помилки.

F (1–34) = 2 (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) – студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання та відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів; повністю не знає матеріал, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Основними організаційними формами навчального процесу з дисципліни «Історія світової видавничої справи» є лекції, семінарські та індивідуальні заняття, самостійна робота студентів, заходи з контролю знань студентів.

Для активізації процесу навчання при викладенні змісту дисципліни використовуються різноманітні методи навчання, а саме: методи стимулювання та мотивації навчально-пізнавальної діяльності; методи організації й здійснення навчально-пізнавальної діяльності; методи навчання за джерелом знань (словесні, наочні, практичні).

Зокрема, студенти отримують необхідні з курсу відомості на *проблемних лекціях*, спрямованих на розвиток логічного мислення студентів. Під час таких форм роботи ознайомлення з темою відбувається шляхом акцентування лектором уваги на проблемних питаннях; увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках; розглядаються різні концептуальні підходи до проблеми.

Робота в малих групах дає змогу структурувати семінарські заняття за формою й змістом, створює можливості колективного вирішення проблем, забезпечує формування особистісних якостей і досвіду соціального спілкування.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками учасників з приводу проблемних питань; сприяють розвитку критичного мислення студентів,

виробленню вміння аргументувати власну думку; вчать оцінювати пропозиції співрозмовників, критично підходити до власних поглядів.

Мозкова атака як метод розв'язання невідкладних завдань полягає в тому, щоб за обмежений час студенти могли запропонувати якомога більше варіантів вирішення проблеми та здійснити відбір найоптимальніших.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій – дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціаліста та передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків у процесі опанування навчального матеріалу.

Презентації використовують для демонстрації аудиторії результатів роботи малих груп, звітів про виконання самостійної роботи тощо.

Банк візуального супроводження сприяє активізації творчого сприйняття змісту дисципліни за допомогою наочності. Лекції та семінарські заняття забезпечуються відповідними мультимедійними презентаціями; забезпечується доступ студентів до комп'ютерної техніки та Інтернету.

ІХ. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій; електронні варіанти підручників, навчальних посібників;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт);
- ✓ тести.

Х. ЗАВДАННЯ ДО МОДУЛЬНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Змістовий модуль І.

Книгодрукування в ХІХ початку ХХ ст.

1. Друкована книга як елемент технічного прогресу в ХІХ ст.
2. Друкована книга як елемент технічного прогресу в ХІХ ст.
3. Історія видавничої справи Німеччини ХІХ початку ХХ ст.
4. Історія видавничої справи Польщі ХІХ ст.
5. Історія видавничої справи Білорусі ХІХ початку ХХ ст.
6. Історія видавничої справи США ХІХ початку ХХ ст.
7. Історія видавничої справи Італії ХІХ початку ХХ ст.
8. Історія видавничої справи Іспанії ХІХ початку ХХ ст.
9. Історія видавничої справи Франції ХІХ початку ХХ ст.
10. Бестселер: принципи формування списків, критерії, історія поняття, списки за країнами.
11. Організація процесу книговидавництва в ХІХ ст.

Змістовий модуль II.
Розвиток видавничої справи у XX початку XXI ст.

1. Організація процесу книговидання в XX ст..
2. Стереотипи як масовість книги
3. Організація процесу книговидання в XX ст.
4. Процеси демократизації книги.
5. Організація процесу книговидання в XX ст.
6. Оцінити ринок книговидання у Франції і Німеччині
7. Інтернет магазини
8. Тенденції світового книговидання
9. Книжкові клуби
10. Видавництва художньої літератури
11. Державна підтримка книговидання у світі
12. Університетські видавництва
13. Загальні дані про книговидання Білорусі
14. Загальні дані розвитку книговидання Великобританії
15. Загальні дані сучасного стану книговидання Німеччини
16. Загальні дані сучасного книговидання Франції
17. Описати основні способи книгорозповсюдження у країнах Східної і Центральної Європи
18. Тенденції сучасного книговидання Польщі
19. Сучасний стан книговидання США
20. Сучасний стан російського книговидання
21. Сучасний стан книговидання Італії
22. Книготорговельні мережі
23. Спеціалізовані видавництва
24. Сучасний стан книговидання в Китаї та Індії
25. Характеристика державних видавництв країнах Європи
26. Книготорговельні мережі Росії
27. Характеристика міжнародного Паризького книжкового салону
28. Характеристика Лондонського міжнародного книжкового форуму
29. Виставка як спосіб презентації і реалізації видавничої продукції
30. Характеристика книжкових виставок Білорусі
31. Літературні премії світу і їх вплив на читацьку аудиторію
32. Оптова і роздрібна книжкова торгівля
33. Книговидавнича періодика світу
34. Встановити рівень ефективності різних каналів книгорозповсюдження
35. Охарактеризувати міжнародні довідники про видавничу продукції
36. Принципи формування списків бестселерів

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Історія українського друкарства [Текст] / І. Огієнко; упоряд., авт. передм. М. С. Тимошик. - Київ : Наша культура і наука, 2007. - 536 с.
2. Історія книги: еволюція книжкової структури [Текст] ,. Кн.1 : Від піктографії до манускрипту ; Кн.2 : Винайдення європейського способу книгодрукування ; Кн.3 : Книгодрукування в XVI-XVIII ст. = Book History : навч. посібник / В. С. Овчінніков. - Львів : Світ, 2005. - 420 с.
3. Всеобщая история книги. Древний мир. Средневековье. Возрождение. XVII век [Текст] / Л. И. Владимиров. - Москва : Книга, 1988. - 310 с.
4. Бондар Ю. На розстаннях видавничої історії [Текст] : [рецензія] / Ю. Бондар // Вісник Книжкової палати : науково-практичний журнал. - 2015. - N 12. - С. 21
Рец. на кн. : Шпак В. І. Видавничий бізнес в умовах української державності : монографія / В. І. Шпак. - Київ: ДП "Експрес-об'ява", 2015. - 392 с

Додаткова:

5. Баренбаум И. История книги. – М.: Книга, 1984. – 246 с.
  6. Баренбаум И. Издательское дело и книговедение Франции. – М., 1974.
  7. История книги / Под ред. А. А. Говорова и Т. Г. Куприяновой. – М.: Светотон, 2001. – С. 5-36.
  8. Тимошик М. Історія видавничої справи: Підручник. – К.: Наша культура і наука, 2003. – 496 с. (Перевидання 2007 р.)
  9. Книга. Энциклопедия. – М.: БРЭ, 1999. – 800 с.
  10. Мигонь К. Наука о книге: очерк проблематики / Пер. с польского О. Медведевой, В. Мочаловой, Р. Смирновой. – М.: Книга, 1991. – 320 с.
  11. Немировский Е. Изобретение Иоганна Гутенберга. Из истории книгопечатания. Технические аспекты. – М.: Наука, 2000. – 659 с.
  12. Тимошик М. Стародавня рукописна книга в світі: попередники, ранні осередки, роль у суспільному поступі // Вісник Книжкової палати. – 2002. – №4. – С. 22-27.
  13. Функе Ф. Книговедение: исторический обзор книжного дела / Пер. с нем Б. Боссарта. Под ред, со вступ статьей Е. Немировского. – М.: Высшая школа, 1982. – 294 с.
  14. Энциклопедия книжного дела / Ю. Ф. Майсурадзе, А. Э. Мильчин, Э. П. Гаврилов и др. — М.: Юристъ, 1998 — 536 с.
-
12. Биковський Л. У службі українській книжці / Упорядники Л. Винар, Я. Ісаєвич. – Львів-Нью-Йорк, 1997. – 326 с.
  13. Булгаков Ф.И. Иллюстрированная история книгопечатания и типографского искусства : Т. 1 : С истории изобретения книгопечатания по XVIII век включительно / Ф. И. Булгаков. - СПб. : А. С. Суворин, ценз. 1889. - VIII, 365 с., ил.
  14. Владимиров В. Всеобщая история книги. – М.: Книга, 1988. – 388 с.
  15. Грінченко Б. Про книги: як їх вигадано друкувати. — К., 1908.— 48 С.
  16. Животко А. Історія української преси / Упорядк., передм. і примітки М. Тимошика. – К.: Наша культура і наука. 2000. - 368 с.
  17. Запаско Я., Мацюк О., Стасенко В. Початки українського друкарства. - Львів: Центр Європи, 2000. - 222 с.
  18. История книги / Под ред. А. А. Говорова и Т. Г. Куприяновой. – М.: Светотон, 2001. – С. 5-36. (Гл. 1. «Книга как предмет исторического изучения»; гл. 2 «Методы изучения истории книги»; гл. 3. «Источниковедение истории книги»; гл. 4 «Историография истории книги»).
  19. Капр Альберт. Иоганн Гутенберг. Личность в истории. - С.П.: Вита нова. 2011. – 578с.

20. Любинский В. С. На заре книгопечатания. — М., 2006. — 168 с.
21. Мэн Джон. Иоганн Гутенберг. - М.: Эксмо, 2012. — 304 с.
22. Немировский Е. Изобретение Иоганна Гутенберга. Из истории книгопечатания. Технические аспекты. — М.: Наука, 2000. — 659 с
23. Тимошик М. Першодруки (інкунабули) // Українська мова. Енциклопедія. - Вид. 2-ге. — К.: УРЕ, 2004. — С. 473. (1)
24. Тимошик М. Стародавня рукописна книга в світі: попередники, ранні осередки, роль у суспільному поступі // Вісник Книжкової палати. — 2002. — №4. - С. 22-27.
25. Український Інститут книгознавства // Українська енциклопедія. — У 10 т. - Т.9. — С. 3433.

Інформаційні ресурси

Книжкові ярмарки

- <http://antipedagogika.com/knizhnaya-yarmarka-2014/>
- <http://bit.ua/2014/03/6-myrovyyh-knyzhnyh-yarmarok-v-2014-hodu/>
- <http://www.pro-books.ru/bookfairs2014>
- <http://bit.ua/2014/03/6-myrovyyh-knyzhnyh-yarmarok-v-2014-hodu>
- <http://www.buchmesse.de/de/>

Електронні бібліотеки

- <http://www.libportal.org.ua/>
- <http://elib.nplu.org/collection.html?id=56&page=4>
- <http://elib.nplu.org/collection.html?id=56&page=4>